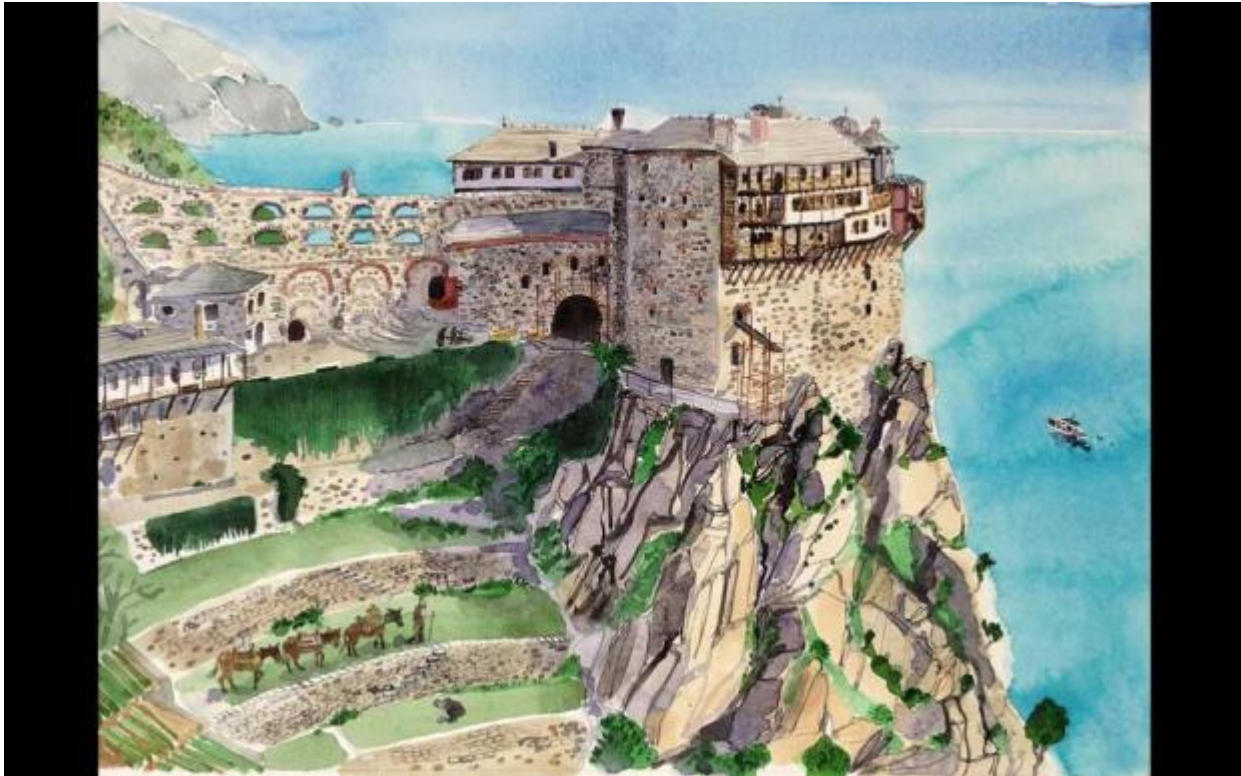

Εικαστικός ρεπόρτερ στην Αθωνική Πολιτεία

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Άγιον Όρος](#) / [Γενικά Θέματα](#) / [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

«Εκπληκτικοί κήποι σε αναβαθμίδες, που αντιστηρίζονται με ξερολιθιές, κατεβαίνουν κλιμακωτά ως τη θάλασσα. Κάθε επίπεδο με συστήματα άρδευσης παράγει κηπευτικά προϊόντα υψηλής ποιότητας για τη μοναστική κοινότητα καθ' όλη τη διάρκεια του έτους» («Οι κήποι της Σιμωνόπετρας», υδατογραφία/γκουάς).

Άνοιξη του 2013. Ο ζωγράφος Τιμ Βάινερ με διαβατήριο την πρώτη υποτροφία που θέσπισαν από κοινού το Royal College of Art (RCA), ο αρχιτέκτονας-ζωγράφος Νταγκ Πάτερσον και η Αγιορείτικη Εστία, φθάνει στο Άγιον Όρος για μια εικαστική περιήγηση στα βήματα των Μπάρσκι, Λιρ, Ντίβις, Μπραμπαζόν-Μπραμπαζόν. Ο Βρετανός δημιουργός, ως εικαστικός ρεπόρτερ της εποχής μας, σε αντίθεση με τους περιηγητές του 19ου αιώνα, δεν κρατάει πινέλα και χαρτί αλλά iPad πάνω στο οποίο σχεδιάζει να καταγράψει εικόνες της Μοναστικής Πολιτείας με τα πιο σύγχρονα εικονογραφικά μέσα. Μεγαλωμένος μέσα στην Αγγλικανική Εκκλησία, ελάχιστα γνωρίζει για την Ορθοδοξία κι ακόμη λιγότερα για την τελετουργική παράδοση και το καθημερινό τυπικό Αγιορείτικης Πολιτείας.

Οι πρώτες εικόνες τον εντυπωσιάζουν. «Η αρχιτεκτονική μοιάζει με θεατρικό σκηνικό και το τοπίο σου κόβει την ανάσα», περιγράφει μεταφέροντας στην «Κ» τον ενθουσιασμό του από την πνευματικότητα και τη δύναμη της παράδοσης, από τους κρεμαστούς κήπους της Σιμωνόπετρας, την παγκοινιά των μοναχών, τις

χειρονομίες ευγένειας και καλοσύνης, τη μεθυστική εμπειρία από τις ακολουθίες και τις ψαλμωδίες, την «κίνηση» στο καθολικό που «επιτρέπει σε μοναχούς και προσκυνητές να συνδεθούν άμεσα με τον Θεό μέσα από τις θαυματουργές εικόνες».

Το περιβάλλον εξ αρχής εμπνέει, όμως η σύντομη συμμετοχή του στη ζώσα Μοναστική Πολιτεία ανατρέπει τα δεδομένα της ως τότε επαγγελματικής του εμπειρίας. Από τις πρώτες επισκέψεις του διαπιστώνει πως αυτή η αποστολή δεν μοιάζει με τις άλλες. Συνηθισμένος να καλύπτει μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις –μεταξύ αυτών και των Ολυμπιακών Αγώνων της πατρίδας του για τους «Τάιμς» του Λονδίνου– όπου είχε ασκηθεί να εργάζεται με ταχύτατους ρυθμούς, να αιχμαλωτίζει τη στιγμή, να σχεδιάζει και να μεταφέρει έγκαιρα την επικαιρότητα με ζωγραφίες, στο Άγιον Ορος έπρεπε να μάθει να επιβραδύνει τον ρυθμό του, να ρίχνει μια δεύτερη, πιο προσεκτική και σε βάθος ματιά.

Και δεν ήταν μόνο αυτό. Μολονότι η σύγχρονη τεχνολογία έχει εισχωρήσει στην Αθωνική Πολιτεία, μερικοί Πατέρες, όπως περιγράφει, «ήταν καχύποπτοι με το iPad. Ένας μοναχός στη Λαύρα με ρώτησε εάν ήμουν κατάσκοπος. Ένας άλλος, εάν μπορούσα να μιλήσω στο iPad. Κάποιοι με παρακάλεσαν να μην αναρτήσω φωτογραφίες τους στο Facebook! Όταν κατάφερα να κερδίσω την εμπιστοσύνη κάποιων, τους ζήτησα να τους ζωγραφίσω. Όχι να τους φωτογραφίσω. Ορισμένοι αρνήθηκαν. Σε άλλους άρεσε η ιδέα να καθίσουν για 10 λεπτά ακίνητοι σε μια βεράντα και ενώ τους σχεδιάζα, συζητούσαμε για τις ζωές μας».

Τρεις επισκέψεις

Τρεις πολυήμερες επισκέψεις χρειάστηκαν για να διαμορφώσει ένα ολοκληρωμένο συνθετικό πορτρέτο της Αθωνικής Χερσονήσου που παρουσιάζει η «Αγιορείτικη Εστία» (Εγνατίας 109). Στην έκθεση «Μια εμπειρία ζωής στο Άγιον Ορος», η επιμελήτρια Συραγώ Τσιάρα, διευθύντρια του Κέντρου Σύγχρονης Τέχνης του ΚΜΣΤ, ανοίγει περίτεχνα το εικαστικό του ημερολόγιο. Ξετυλίζει τα στάδια της προσέγγισης (προσχέδια, τετράδια εργασίας, σχέδια στο i-pad, ακουαρέλες) καθιστώντας τους θεατές συμμετόχους της ψηφιακής ελευθερίας μπροστά στις οθόνες όπου σχεδιάζονται εν ριπή οφθαλμού σκηνές του Αθω ντυμένες με τη μουσική του Γερμανού Στέφαν Μίκους «A journey to the Holy Mountain».

Τα σύγχρονα εικονογραφικά εργαλεία μπορούν να αποδώσουν τα ουσιώδη αυτού του τόπου; «Στο πρώτο μου ταξίδι αναρωτήθηκα αν το iPad μπορεί να αποδώσει σε ένα τόσο μεγάλο τοπίο. Ωστόσο όσο γνώριζα τους μοναχούς και τη δομή του βίου τους, το iPad γινόταν όλο και πιο χρήσιμο», απαντάει ο Τιμ Βάινερ, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Μπαθ. «Η υποτροφία μου επέτρεψε να γνωρίσω τη ζωή των Πατέρων

και το iPad –πιο διακριτικό από τη φωτογραφική μηχανή– να γεφυρώσω το χάσμα ανάμεσά μας. Το χρησιμοποίησα ως σημειωματάριο σχεδίου που είναι γεμάτο από χρώματα και ζωή. Πολλοί μοναχοί εξεπλάγησαν από την τεχνολογία και ενθουσιάστηκαν από το τελικό αποτέλεσμα που έβλεπαν στην οθόνη».

Τα μισά σχεδόν έργα έχουν παραχθεί εξ ολοκλήρου στην αρχική τοποθεσία. Τα υπόλοιπα, βασισμένα σε χειρόγραφα, σχέδια και σημειώσεις πήραν τελική μορφή στο εργαστήριό του στην Αγγλία. «Συνδύασα ζωηρά υδροχρώματα και κάθε μέσον για να αποδώσω την ισορροπία μεταξύ των απαιτήσεων του μοναστικού βίου, της αδιάλειπτης προσευχής, του πνεύματος της φιλίας και του κοινού βίου. Είτε χρησιμοποιώ τις παραδοσιακές τεχνικές είτε ψηφιακά μέσα, το έργο μου βασίζεται στα επιτόπια βιώματα και προσπαθεί να αποδώσει διαστάσεις του τόπου και του χρόνου».

Πειθαρχία

Πόσο διαφορετική ήταν αυτή η αποστολή σε σχέση με τους Ολυμπιακούς Αγώνες του Λονδίνου; «Η υποτροφία ήρθε ακριβώς μετά το πιεστικό πρότζεκτ των Ο.Α., να επισκεφτώ έναν τόπο μακριά από την κοσμική ζωή, άγνωστο αλλά άκρως γοητευτικό. Από την άσκηση αυτοπειθαρχίας στο Λονδίνο, βρέθηκα “ενώπιος ενωπίω με την αυστηρότητα που χαρακτηρίζει την πειθαρχημένη ζωή των μοναχών”. Η ανταπόκριση στην εφημερίδα αντιπροσώπευε επίτευγμα στον χρόνο και στην τεχνολογία. Στο Άγιον Ορος επανεκτίμησα τις παραδοσιακές δεξιότητες παρατήρησης. Εμαθα να αξιολογώ τον ρυθμό και τον χρόνο χρησιμοποιώντας το ψηφιακό σχέδιο ως δημοσιογραφικό εργαλείο».

Σήμερα, ένα χρόνο μετά, η αξία αυτής της αποστολής βρίσκεται βαθιά μέσα του: «Εάν έχεις επισκεφθεί το Άγιον Ορος έστω και μια φορά δεν πρόκειται να το ξεχάσεις. Είναι ένας τόπος που απαιτεί την προσοχή σου. Το να περπατάς σε αρχαία μονοπάτια αντικρίζοντας την αρχιτεκτονική και τη ζώσα παράδοση χιλίων και πλέον ετών, έχεις την αίσθηση της μεγάλης ιστορίας. Ημουν τυχερός που τον γνώρισα».

Στη Βρετανία υπάρχει μεγάλη παράδοση του ζωγραφικού ρεπορτάζ από εμπορικούς καλλιτέχνες, εξηγεί ο Τιμ Βάινερ, μεταφέροντας την εμπειρία της εικαστικής ανταπόκρισης (τέχνη που διδάχθηκε στη Βασιλική Ακαδημία Τεχνών και στο Camberwell από καθηγητές που είχαν εργαστεί ως πολεμικοί καλλιτέχνες) μεγάλων αθλητικών διοργανώσεων: Ολυμπιακοί Αγώνες Πεκίνου και Λονδίνου, Παγκόσμια Κύπελλα Ποδοσφαίρου ως επίσημος εκπρόσωπος της Αγγλικής Ομοσπονδίας Επαγγελματικού Ποδοσφαίρου. «Όσο προχωράει η τεχνολογία

καταναλώνουμε τα νέα πολύ γρήγορα. Δεν περιμένουμε πλέον την εφημερίδα για να μάθουμε τι γίνεται στον κόσμο. Κατά την προετοιμασία των Ολυμπιακών Αγώνων του '12 με τους "Τάιμς" αναζητούσαμε έναν διαφορετικό τρόπο χρήσης των ζωγραφικών έργων για να κάνουμε το κοινό να "μπει" στους αγώνες. Στις συσκέψεις μια ανάγκη προέκυψε: η έκδοση εικαστικών έργων σε πραγματικό χρόνο. Αυτό οδήγησε στη χρήση του iPad που μου επέτρεψε να ζωγραφίζω από όποιο σημείο του Λονδίνου βρισκόμουν ανεβάζοντας τρεις εικόνες ημερησίως ταχύτατα. Η άμεση ανταπόκριση συνεπάγεται πολλή πίεση και έναν συγκεκριμένο τρόπο ζωγραφικής. Αυτή την πειθαρχία χρησιμοποίησα στο Αγιον Ορος, αλλά εκεί είχα τον χρόνο να εμβαθύνω στα έργα μου».

Η έκθεση θα διαρκέσει ως τα τέλη Φεβρουαρίου. Μετά τη Θεσσαλονίκη θα μεταφερθεί στο Λονδίνο.

Έντυπη

ΓΙΩΤΑ ΜΥΡΤΣΙΩΤΗ

Πηγή: kathimerini.gr